

LJUBIMKA

Božić
na
Zlatiboru

LJUBIMKA
BOŽIĆ NA ZLATIBORU

Izdavač
Autorsko izdanje

Dizajn i prelom
Milica Radojević

Lektura i korektura
Marko Andrek

Tiraž
300

Štampa
Grafoprint,
Gornji Milanovac

Sva prava zadržana
© Ljubimka
Sve Ljubimkine priče se nalaze na ljubimka.com

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.163.41-31

LJUBIMKA, 1990-
Božić na Zlatiboru / Ljubimka. - Beograd : Ljubimka, 2026
(Gornji Milanovac : Grafoprint). - 258 str. : ilustr. ; 21 cm

Ljubimka je pseudonim autora. - Tiraž 300.

ISBN 978-86-83408-00-9

COBISS.SR-ID 199585801

Beograd, 2026.

LJUBIMKA

Božić
na
Zlatiboru

Božíč
na
Zlatiboru

Poglavlje 1

„Sve je tako belo.”

Ana je bacila pogled u retrovizor dok je vozila krivudavim putem ka Zlatiboru.

Pogled joj se zaustavio na namrštenoj dvanaestogodišnjakinji, koja je grickala donju usnu i gledala kroz bočni prozor džipa.

„Lepo je, zar ne”, upita Ana s nadom. „Mirno?” Zavolela je planinu zimi, naročito u danima bez vedrog neba, po kom je Zlatibor često poznat. Ti prigušeni tonovi donosili su šumi tišinu koja je umela da smiri nešto duboko u njoj.

„Belo je”, ponovi Rea. „Belo je dosadno.”

„Ja volim sneg”, ubaci se njena sestra Maša sa svog povišenog sedišta. Maša je imala skoro pet godina, a narav joj je bila vedra koliko je Reina bila tmurna.

Ana uopšte nije krivila Reu za taj oklop od besa kojim se okružila. Bilo je to i te kako razumljivo, s obzirom na to da joj se čitav svet nedavno srušio. Ovih poslednjih, mučnih meseci devojčice su neprestano bile uz majku, bespomoćno gledajući kako pred njihovim očima gubi dugu, iscrpljujuću bitku s rakom.

Taj mračni period bio je ispunjen bolničkim mirisima, suzama i zabrinutim šaputanjima odraslih, a nakon najgoreg ishoda, usledilo je dodatno tumbanje u njihovim malim životima. Narednih nekoliko nedelja provele su spavajući na starom, neudobnom kauču kod tetke, osećajući se kao uljezi i teret u tuđem prostoru, a potom su, s ono malo spakovanih stvari što im je preostalo, konačno stigle kod

Ane na Zlatibor, pravo u ovaj novi, nepoznati svet pun hladnoće i tišine, na koju nisu navikle.

I ovo će se jednom lane zvati. Barem je tako Ana govorila sebi. Pomisao da podiže ove dve devojčice, kako je njihova majka navela u testamentu, plašila ju je više od svega s čim se u životu suočila. Više od sopstvene borbe s rakom dojke. Više od ponižavajućeg razvoda od slavnog muža, filmskog reditelja. Više od sastavljanja ostataka života u malom planinskom mestu. Više od...

„Možemo li da pravimo Sneška”, predložila je Maša, presekavši Anine mračne misli.

„Neće ti se ići napolje”, opomenu je Rea. „Smrznuće ti se prsti!”

„Nikome se neće smrznuti prsti”, brzo reče Ana kad je čula Mašin tihi, uplašeni uzdah. „Obe sada imate zimsku opremu, jakne i rukavice.” Pošto ih je pokupila, prva stanica bila je šoping-centar. Ana je kupila sve što će im trebati za naredne dve nedelje na planini. „Naravno da možemo da pravimo Sneška. Možemo napraviti celu snežnu porodicu ako hoćete.”

„Mi *hoćemo* da se vratimo u Beograd!”

Ani nije bio potreban još jedan pogled u retrovizor da bi znala kakav izraz lica prati te reči. Osećala je Rein prodoran pogled sa zadnjeg sedišta kako joj gotovo fizički peče potiljak. Svu tu nakupljenu devojčicinu zlovolju, otpor prema svakom pokušaju utehe i sav onaj duboki, neizrecivi bol, Rea je poput oštarih strela usmerila pravo na nju. Unutrašnjost automobila ispunila je teška, neprijatna tišina, a Ana je samo čvršće stegnula volan, bolno svesna da ni sva zimska oprema ovog sveta ne može tek tako da ugrije srce iščupano iz jedinog doma koji je poznavalo.

„Mama nas je svakog Božića vodila negde gde nema zime. Zašto nas tetka Tihana nije pvela sa sobom na Maldive? Zašto ti nisi mogla da dođeš u Beograd? Živela si tamo. Sećam te se još otkad sam bila mala i kada se mama prvi put razbolela.”

To joj je slamalo srce. Prizor te dve preplašene devojčice, koje su u retrovizoru delovale još sitnije dok su grčevito tražile utehu i

sigurnost jedna u drugoj, probudio je u njoj duboku, zaštitničku nežnost. U tom jednostavnom, instinktivnom dodiru ogledala se sva njihova ranjivost, ali i teret koji su prerano morale da ponesu. Osetila je snažnu, gotovo fizičku potrebu da ih zakloni od svakog zla, a pogotovo od svih onih nemilosrdnih životnih oluja koje su im pretile.

Zaustavila je auto uz put pošto je skrenula na nedavno očišćen makadamski prilaz koji je vodio do konaka „Gorski mir”. Taj svojevrsni „doživljaj udaljene divljine” bio je deo etno-sela Tornik, popularnog luksuznog kompleksa u podnožju planine, otvorenog ranije te jeseni. Vlasnici su bili Anina najbolja prijateljica, glumica Sara, i njen muž Jovan. Ana je prvi put došla na Zlatibor sa Sarom pre tri godine, kada su obe bile iscrpljene i slomljene od života u Beogradu.

Znala je da ovo mesto ume da izleči čoveka ako mu to dopusti. Zlatibor je to učinio Sari – kao i Jovanova ljubav. Ana je isto tako znala da se sama držala po strani, da nikada zapravo nije postala deo ove zajednice.

Okrenula se ka zadnjem sedištu i srela oprezne poglede dragocenih devojčica svoje pokojne prijateljice. „Žao mi je što vaša tetka nije mogla da promeni planove za praznike.” Duboko je udahnula dok je ogorčenje zbog Tihaninog bezosećajnog odnosa prema sestričinama pretilo da prevlada. „Žao mi je i što nisam mogla da dođem u Beograd na ove dve nedelje. Ovde imam poslovnu obavezu koju ne mogu da odložim.”

„Mislila sam da si instruktorka joge.” Rea je istrгла prste iz Mašinog stiska: „Ko se još bavi jogom po snegu?!”

„Niko koga znam.” Ana je poželeva da otkopča pojas, uvuče se pozadi i zagrlila namrgođenu devojčicu, da pokuša zagrljajem da ublaži deo bola koji je izbijao iz nje. „Za Božić dolazi gost u brvnaru. Treba da stignem tamo i proverim je li sve spremno pre nego što dođe. Pisac je i mora da završi knjigu – potrebni su mu mir i tišina. Zbog koncentracije.”

Već je kasnila; odlazak do Beograda i nazad pomerio joj je dolazak u konak za nekoliko sati. „Za to vreme, moj posao je da kuvam, vodim računa o kući i...”

Rea joj uputi svoj hladni podsmeh, natočen pravo s izvorišta puberteta. „Kao da si spremačica?”

„Kao da brinem o ljudima”, ispravi je Ana.

„Kao što brineš o nama zato što je mama umrla.” Mašin glas bio je tužan, ali i dalje blag, potpuno lišen one oštine i prkosa koji su izbijali iz svake sestrine reči. Njeni mali prsti nervozno su gužvali ivicu jakne, kao da u njoj traži barem mrvicu utehe i sigurnosti u ovom novom, zastrašujućem svetu u kom su ostale same.

„Brinem, dušo”, prošaputa Ana, boreći se s knedlom emocija u grlu. Osmehnula se Rei, ali devojčicine oči su se suzile – činilo se da je znala da boravak kod Ane nipošto nije sigurna budućnost.

Ana je još malo razvukla osmeh kad je pogledala Mašu. „Evo, nema ni kilometar do brvnare.” Okrenula se napred i uključila radio, tražeći stanicu čiji je signal dopirao do njih, do šumskog puta ispod snežnih borova. „Šta kažete na praznične pesme? Imate li neku omiljenu božićnu?”

„Zvončići!”, viknu Maša pljesnuvši rukama.

Ana je vratila auto na snegom prekriven put. „A ti, Rea?”

„Mrzim božićne pesme”, promrmlja devojčica, pa doda: „Ali ni blizu koliko mrzim tebe.”

Uprkos ubodu pravo u srce, Ana se pravila da nije čula grube reči. Pojačala je muziku i pevala uz radio dok se brvnara nije pojavila pred njima. Taksista je trebalo da doveze Kostu od autobuske stanice na Zlatiboru do konaka. Mračni prozori probudili su u njoj nadu da joj se danas bar nešto posrećilo i da on ipak nije stigao pre nje.

Biće joj potrebna svaka mala i moguća prednost ako želi da pregora naredne dve nedelje.

„Rekao sam – bez dece.”

Kosta je procedio te dve reči čim je visoka riđokosa žena ušla u kuhinju.

Možda je trebalo da sačeka i da progovori tek pošto ga primeti kako stoji kraj prozora. Ovako nespremna, trgnula se i gotovo poskočila, ispustivši kesu s namirnicama, dok je jednom rukom instinktivno pritisnula grudi.

Njene krupne smeđe oči srele su njegove, a u pogledu su joj se mešali šok i strah. To što je nasmrt preplašio ženu bilo je novo dno čak i za Kostu, ali nije mogao da se zaustavi. „Moraju da odu”, odbrusio je, pesnica stegnutih uz telo. „Odmah.”

Ponosna na sebe, sabrala se brže nego što je očekivao, oslonila dlan na naslon stolice i ispravila ramena. „A Vi ste?”

To što nije ustuknula pred njegovim besom takođe mu je bilo novo iskustvo. Većina ljudi koje je poznavao već bi pobegla glavom bez obzira. „Kakvo je to pitanje?”

Oči su joj se skupile. „Ono na koje očekujem da mi odgovorite.”

„Ja sam gost koji ovo plaća”, rekao je polako, naglašavajući svaku reč.

„Gospodin Pirić?” Proguta knedlu i blago nakrivi glavu, osmotrivši ga pažljivije. Nije mu prijao taj pregled.

„Kosta.”

„Ne ličite na čoveka s fotografije sa sajta.”

„Ta slika je napravljena davno.” Kad je bio ispunjen, srećan i kad mu srce još nije bilo iščupano iz grudi. Kad je mogao da sklopi oči, a da ne vidi automobil u plamenu, da ne oseća sopstvenu nemoć kao stegu oko pluća.

Nije ga dalje zapitkivala iako joj je radoznalost svetlela u očima. Umesto toga, osmehnula se. „Dobro došli na Zlatibor. Žao mi je što ste stigli u brvnaru pre mene.” Sagnula se po namirnice i brzo ih vratila u platnenu torbu koju je ispustila. „Rečeno mi je da Vaš autobus stiže kasnije po podne.”

„Pobrinuću se da je imate.”

„To nije moguće dok su deca u blizini.”

Prišla mu je toliko tiho da nije ni shvatio da Ana stoji sasvim pred njim dok se nije okrenuo. Ovako izbliza, dok se po njoj razlivala poslepodnevna svetlost, delovala je mlado i suviše nevino. Nikad nije video kožu tako baršunasto bledu i iznenada je poželeo da vrhom prsta pređe preko njenog obraza i sam proveriti da li je mek kao što izgleda.

Bila je to besmislena pomisao. Kosta nije dodirivao ljude. Ne već tri godine, otkad je na onoj vožnji Ibarskom magistralom poslednji put držao ženu za ruku.

Iako je duboko u sebi znao da to nije istina, počeo je da veruje da uspomenu na ženu i sina može jače da zadrži ako se potpuno odseče od svakog fizičkog kontakta s drugima. Činilo mu se da bi svaka nova toplina tuđeg dodira neumitno izbrisala onaj poslednji, najvažniji trag koji su oni ostavili na njegovoj koži i time oskrnavila svetinju njegovog gubitka. Njegov oklop od ledene samoće bio je neprobojan i do sada nikad nije osetio potrebu da ga preispita niti je ijednog trenutka posumnjao u taj svoj surovi zavet. Sve dok ga ovaj iznenadni, apsurdni impuls da dodirne lice jedne strankinje nije naterao da ustukne pred sopstvenim mislima.

Sama činjenica da ga ova žena – potpuna neznanka – tera da poželi promenu bila je gotovo jednako zastrašujuća kao i rok koji mu je visio nad glavom. Napravio je korak unazad.

„Nemaju kud”, rekla je, a blagi ritam njenog glasa bio je u raskoraku s očajničkom molbom koju nije želeo da vidi u njenim očima. „Obećavam da neće smetati.”

Kosta ju je zaobišao i pružio ruku ka listu papira na stolu, istovremeno zvlačeći drugu u džep po telefon. „Zvaću Saru.”

„Ne.” Ana mu je istrгла papir s kontaktima etno-sela Tornik iz ruke. „Ne možete.” Sama drskost tog poteza naterala ga je da, potpuno zatečen, zastane. Njegova ispružena ruka, iz koje je tek tako izvukla papir, ostala je na trenutak da lebdi u praznom prostoru iznad

stola. Niko se već godinama nije usudio da mu se tako direktno suprotstavi, a ponajmanje je očekivao ovakav izliv prkosa od nekoga ko je do pre samo nekoliko sekundi delovao toliko ranjivo. Oči su mu se blago suzile dok ju je posmatrao iznenađen tom gorućom rešenošću koja je sada izbijala iz svakog njenog pokreta.

„Hoćete li me ovde držati protiv moje volje?” Zamalo se nasmejao na tu pomisao, ali Kosta se nije smejao već mnogo duže nego što je želeo da pamti. „Pozvaću urednicu. Ona će kontaktirati sa Sarom. Pretpostavljam da Vam je ona šefica?”

„Molim Vas, nemojte!” Glas joj je zadrhtao na toj molbi, a u Kostinoj glavi odmah su se oglasila zvona za uzbunu.

„Nemojte sad da plaćete”, rekao joj je. „Recite mi da nećete zaplakati.”

Udahnula je i trepnula nekoliko puta. „Sara mi jeste šefica ovde, ali mi je i prijateljica. Ona i Jovan su upravo otputovali za praznike i ne želim da se brinu.” Glas joj je postao još blaži, gotovo poražen. Još jedno davno zakopano osećanje zagrebalo ga je po žilcima. „Još ne zna za Reu i Mašu. Ako joj kažete...”

„Nateraće Vas da ih se rešite”, upitao je, dopuštajući da mu u glasu odjekne tek tračak zadovoljstva.

„Poželeće da ih zadržim.”

Zaintrigirala ga je uprkos svemu. „Ko su te devojkice?” Nemo ga je posmatrala, a Kosta je spustio telefon na sto. Nije mogao da veruje da uopšte razmatra tu mogućnost, ali ipak je rekao: „Recite mi zašto bi trebalo da im dozvolim da ostanu.”

Poglavlje 2

Anin mozak je radio sto na sat dok je Kosta skrštao ruke na grudi, a bicepsi mu se napinjali ispod sive majice. Nimalo nije ličio na čoveka kog je očekivala da će gostiti naredne dve nedelje.

Kosta Pirić bio je poznat pisac – ne baš ranga jednog Gorana Petrovića, ali dostojan naslednik ako se veruje kritikama i pompi koja je pratila prve dve njegove knjige. Proverila je njegov sajt pošto ju je Sara zamolila da prihvati ovaj posao kao ličnu uslugu.

Ana je radila u etno-selu Tornik kada su ona i Sara tek stigle na Zlatibor. Iako su joj tokom protekle godine većinu vremena oduzimali časovi joge koje je držala u zlatiborskom velnes-centru i u jednom stanu u Čajetini, oslobodila se ove dve nedelje svih obaveza. Pre nego što joj se život u Beogradu raspao, Ana je bila instruktorka joge i sertifikovani nutricionista poznatih ličnosti. Očigledno je Kosta Pirić imao izuzetno strog i zdrav režim ishrane, a Ana se osećala sigurnije od novog kuvara iz etno-sela kada je trebalo prilagoditi jelovnik tako posebnim zahtevima.

Sudeći po promotivnoj fotografiji, Kosta je bio zdepast, bradat čovek širokog osmeha, pa stroga dijeta koju je njegova urednica proslasila nije baš imala smisla. Imala je za muškarca koji je sada stajao pred njom. Bio je viši od metar devedeset, tamne kose i prodornih zelenih očiju, a lice mu je istovremeno bilo i lepo i gotovo smrtonosno u svojim oštrim crtama. Koliko je mogla da proceni, od glave

„Rea i Maša su prošlog meseca izgubile majku, a oca ne znaju. Jelena mi je bila stara prijateljica i ostavila mi je starateljstvo nad devojkicama kada je umrla.” Duboko je udahnula, osetivši kako joj se grlo iznenada steže od težine priznanja. Bilo joj je neopisivo neprijatno što s ovim naizgled bezosećajnim muškarcem odjednom deli nešto tako lično i tragično. Očekivala je stroga uputstva o dozvoljenim namirnicama i rasporedu obroka; umesto toga, ona je njemu sasula u lice surovu životnu dramu. Nehotice je skrenula pogled, potpuno nesigurna šta bi drugo uopšte mogla da kaže. „Ne mogu da ih zadržim, ali...”

„Postavljate mnogo pitanja”, promrmljala je.

Zgrabila je torbu s namirnicama i pošla ka ormarićima i frižideru da ih rasporedi dok razgovaraju. „Devojčice imaju tetku u Beogradu, kod koje bi trebalo trajno da ostanu. Ja nisam sigurna opcija za njih.” Ignorisa la je drhtanje u prstima i primorala se da nastavi. „Sa mnom su privremeno preko praznika, ali ne mogu tek tako da ih oteram. Ako je to toliki problem, otići ćemo. Smestiću Vas, a Sara će naći...”

Ana zastade baš dok je spuštala kesu šargarepa u frižider. Kosta je i dalje stajao prekoputa kuhinje, prekrštenih ruku. U zelenim očima nije mu se videlo ništa.

„Zašto?” Nije mogla da ne upita... Zatvorila je vrata frižidera i napravila dva koraka ka njemu. „Šta Vas je nateralo da se predomislite?”

„A ko sad postavlja previše pitanja?” Provukao je ruku kroz kratku kosu. „Samo ih držite mirne i podalje od mene. Kasnim više od sedam meseci s rokom za sledeću knjigu. Imam manje od mesec

dana da predam rukopis pre nego što mi izdavačka kuća raskine ugovor i...”

„I?”

„Ovde sam da radim”, odgovorio je, što uopšte nije bio odgovor. „Moram da se koncentrišem.”

Klimnula je, ne želeći da iskušava sreću s tim zagonetnim čovekom. „Hrana koju ste tražili je u ostavi i frižideru. Signal za mobilni je ovde gore slab, ali u obe brvnare postoje fiksni telefoni. Večera će biti gotova u šest, osim ako ne pozovete ranije. Nećete ni znati da smo ovde.”

Uzela je praznu platnenu torbu s pulta i pošla pored njega.

Pružio je ruku ka njoj tako brzo da ju je iznenadni trzaj potpuno zaprepastio i naterao je da oštro udahne i instinktivno se ukopa u mestu. Zastala je širom otvorenih očiju i polako pogledala mesto gde su mu se dugi, snažni prsti sklopili oko njenog ručnog zgloba, zarobivši je usred pokreta. Njegov stisak bio je neočekivano čvrst i nepopustljiv, ali nimalo grub. Toplota njegovog dlana nezaustavljivo joj je prodirala kroz debele slojeve garderobe, šireći se pravo do kože i izazivajući tihu, neobjašnjivu jezu duž kičme. Bilo je krajnje čudno, pa i apsurdno, što je gotovo pekao dodir tako povučenog i naizgled hladnog čoveka čiji je svaki pogled dotad odisao ledenom distancom.

„Znaću da ste ovde”, rekao je, a glas mu je bio hrapav, kao da joj puzi po čulima. „Ali držite devoјčice dalje od mene.”

„Hoću”, obećala je. Nešto u njegovom tonu govorilo joj je da iza tog zahteva stoji više od puke potrebe za tišinom da bi radio.

Sekund kasnije ju je pustio i ona je izašla. Zastala je napolju kad ju je ošinuо hladan vazduh. Udahnula je nekoliko puta da umiri nerve. Da, moraće da kaže Sari za Reu i Mašu, ali ne još. Ne dok ne smisli kako to da uradi, a da ne otkrije koliko je i dalje slaba i slomljena.

A za tako nešto joj je očigledno trebalo vremena.

Požurila je preko prilaza prekrivenog utabanim snegom, zabrinuta što je devojčice ostavila predugo same. Kada je ušla na sporedna vrata, u brvnari je bilo tiho.

Kuća za osoblje bila je mnogo manja od konaka „Gorski mir”, koji je građen za porodična okupljanja i grupe gostiju željnih divljine daleko od centra Zlatibora. Osim ogromne kuhinje, Kosta je imao na raspolaganju pet spavaćih soba, veliku porodičnu dnevnu sobu i prostoriju za razonodu, kao i deo za vežbanje u suterenu. Iza kuće je bila velika terasa s ložištem i džakuzijem, ali Ani je bilo teško da zamisli Kostu kako se opušta u pari i mehurićima. Bilo je i bolje da ne pokušava da ga zamišlja golog do pojasa, jer je, uprkos njegovoj namrgođenosti, nesumnjivo osetila talas privlačnosti. A tako počinju svi recepti za katastrofu.

Devojčice nisu bile u kuhinji, pa se uputila na sprat. U ovoj brvnari postojale su samo dve spavaće sobe, jedna naspram druge, podeljene uskim hodnikom. Sara i Jovan su je sagradili za nešto osoblja kada se na imanju organizuje venčanje ili poseta neke veće grupe. Iako je gradnja završena krajem leta, imali su tek nekoliko rezervacija za jesen i nisu očekivali da će neko boraviti ovde tokom zime. Nije baš bilo lako doći dovde; mada, možda je upravo to privuklo Kostu – ili bar njegovu urednicu. Ana je znala da je njegov prvenac ekranizovan i da nastavak stiže na proleće. Pretpostavljala je da trpi ogroman pritisak da sledeća knjiga bude još veći hit.

Vrata druge spavaće sobe bila su zatvorena i morala je da prisloni uvo uz njih pre nego što je čula glasove unutra. Obe devojčice podigle su pogled kada je ušla. „Bilo je toliko tiho da sam pomislila da možda dremate.”

Rea zakoluta očima. „Imam dvanaest godina. Ne spavam preko dana.”

Maša se osmehnu. „Ja ponekad spavam, ali ne danas. Mama je često dremala.”

Ana se setila koliko su je terapije protiv raka iscrpljivale. Toliko lekova da bude bolje, a na svakom koraku teške nuspojave. „Šta radite?”

Maša podiže zamršeno klupko vune. „Pletem. Mogu da ti napravim šal ako hoćeš.”

„To bi bilo lepo”, reče Ana i priđe da sedne na ivicu drugog kreveta. „Ko te je naučio da pleteš?”

„Mama je naučila Reu, a Rea je naučila mene.” Maša pokaza na sestrino krilo. „Baš je dobra. Zna da plete i iglama i svašta još.”

Ana nežno spusti ruku na Reino koleno. „Mogu li da vidim?”

Devojčica naglo ustade i gurnu to što je držala u rukama u torbu. „Nisam baš tako dobra u tome. Redovi su mi uglavnom krivi. To nam je bilo samo nešto da skrenemo misli dok sedimo s mamom.”

Ana se trudila da je stalno odbijanje ne zaboli, ali bilo je teško. Rea je toliko ličila na Jelenu. „Jedne godine mi je tvoja mama za Božić poklonila džemper”, rekla je Maši, svesna da Rea sluša iako se pravila da ih ignoriše. „Ponela sam ga sa sobom. Želiš li da ga vidiš?”

„Mama je pravila najlepše džempere.” Maša izvuče prste iz vune, koja je Ani više ličila na čvor nego na šal. „Ja mnogo grešim.”

Ridokosa visoka žena posegnu za tamnocrvenom vunom, ali Rea istupi i zgrabi je pre nje. „Sve si bolja, Mašo.” Raščepkala je zamršeno klupko dok Ana nije mogla da razazna nešto što je skoro ličilo na šal. „Ovo ću odmrstiti pa možeš da nastaviš.”

Maša zablista. „Rea je najbolja. Može i tebe da nauči.”

„Volela bih.”

„Zar nemaš druga posla”, upita Rea, prebacujući dugu pletenicu preko ramena. „Da služiš tog važnog pisca?”

„Imaću vremena”, rekla joj je Ana. „Hoće li neka od vas užinu pre nego što počnem sa spremanjem večere?”

„Možemo li sad da pravimo Sneška”, upita Maša, spuštajući se na kolena da pogleda kroz prozor iznad kreveta.

„Uzmite zimsku opremu iz kesa koje sam ostavila u predsoblju”, rekla je posle nekoliko trenutaka. „Dokle god ne pravimo veliku buku, možemo da se igramo na snegu koliko hoćete.”

„Mama je volela da se odmara”, reče Maša, a u njenom nevinom pogledu bilo je previše razumevanja. „Ponekad bi je od lekova bolela glava, pa znamo kako da budemo tihe.” Obavila je ruke oko Ane u brzom, iznenadnom zagrljaju, a onda skliznula s kreveta.

„Uzeću i tvoje stvari”, doviknula je Rei pre nego što je istrčala iz sobe. „Idemo da pravimo Sneška!” Ana je mogla da čuje kako devojčica pevuši niz stepenice.

Rea ju je i dalje streljala pogledom, pa je Ana zadržala lagan ton. „Bolje da obučem još jedan sloj ispod. Džemper i jakna su topli, ali ne dovoljno ako ćemo duže biti napolju.”

„Zbog mene, jelda?” Reina ramena su se pretvorila u čvor napetosti.

„Šta zbog tebe?”

„Pisac ne želi mene u blizini”, reče Rea gotovo kao da govori sama sa sobom. „Nije sigurno zbog Maše. Svi vole Mašu.”

„Nije ni zbog jedne od vas.” Ana se usudi da joj spusti ruku na leđa i iznenadi se kad je devojčica nije stresla sa sebe. „On je ovde došao da radi.”

„Tetka Tihana je Maši kupila novi kupaći”, promrmlja Rea, spuštajući se na krevet.

„Za put na Zlatibor usred zime?”

Devojčica zgrabi porub majice kao da će ga pocepiti. Tvrdoglavo je oborila pogled, odbijajući da pokaže suze, ali se u tom sitnom, napetom pokretu jasno očitavala sva njena povređenost i onaj teški, dobro poznati osećaj da je uvek svima na smetnji. „Htela je da je povede sa svojim na Maldive.”

Ana odmahnu glavom. „Ne, tvoja tetka mi je rekla da na put idu samo ona, teča i dečaci.”

„Tadija i Toma su naporni”, reče Rea.

Ana se blago osmehnu. „Verujem da devetogodišnji blizanci umeju da budu zahtevni.”

„Mislim da je tetka oduvek htela malu devojčicu”, rekla joj je Rea, „jer sam pred kraj čula mamu kako priča s njom. Htela je da živimo kod nje, ali Tihana je pristala samo da uzme Mašu.” Glas joj postade šupalj, prazan. „Mene nije htela.”

„O, Rea, ne”, prošaputa Ana, iako su te reči zazvučale isuviše istinito. Jelenina sestra je baš bila tip žene koja bi pristala da zadrži jedno dete, a ne i drugo. Kako je Ana uopšte mogla da je osuđuje kad ni sama nije mogla da se veže ni za jednu od njih?

Ali znala je da devojčice moraju ostati zajedno. „Razgovarala sam s tvojom tetkom pre nego što su otišli na put. To je samo preko praznika. Zakazan nam je sastanak s advokatom da pokrenemo postupak prenosa starateljstva. Uzeće vas obe za par nedelja. Vratićete se u Beograd i...”

„Ona me ne želi.” Rea je izgledala poraženo. „Sad kad mama više nije tu, niko me ne želi. Taj pisac je samo još jedan lik na listi.”

„Nije do tebe, dušo.” Anine reči su izletele pre nego što je uspela da ih zaustavi. Grozila se da vidi devojčicu tako tužnu.

„Lažeš.” Rea nije zastala dok je izgovarala optužbu i otišla u ugao sobe. „Svi vole samo Mašu.”

„Kosti se desilo nešto zbog čega mu je teško da bude u blizini male dece.”

„Šta mu se desilo?” Rea istupi korak napred šaka čvrsto stisnutih ispred sebe. Ta dobra, povređena devojčica prošla je kroz previše toga. Još jednom je Ana poželela da je privuče sebi, ali se zaustavila. Ionako je već rekla previše o Kosti, ali nije mogla dozvoliti da Rea poveruje da je svima suvišna. Bar će ovako moći da zaštiti Mašu.

Ana dočeka Rein bistri plavi pogled. „Pre nekoliko godina žena i sin su mu poginuli u saobraćajnoj nesreći. Dečak je tada imao pet godina.”

„Isto koliko i Maša”, prošaputa Rea.

Ta vest je sama po sebi bila dovoljan šok. Ana nije morala da kaže ništa više. Ni o fotografijama koje je videla na internetu, o ugljenisanoj olupini automobila posle sudara i požaru koji je odneo Kostinu porodicu. Ni o novinskom izveštaju u kom je pisalo da je i on bio s njima u trenutku nesreće, ali je spletom okolnosti ispaao iz vozila.

Nadala se da je tad bio bez svesti.

Druga mogućnost je bila da je Kosta gledao kako mu porodica umire.

Kosta je ponovo pogledao na sat na telefonu i zurio u svetle brojeve na ekranu kao da ih voljom može naterati da se promene. Kad mu je uspelo i kad je ekran pokazao tačno šest, skočio je sa stolice ispred radnog stola, odšetao do vrata, pa se opet vratio.

Znao je da je Ana u kuhinji; čuo je kad je ušla pre pola sata. Od tada je samo piljio u sat. Prolazili su dragoceni minuti u kojima je trebalo da radi, ali ekran laptopa ostajao je prazan.

Kao i svaki drugi deo njegovog života.

Kad mu je urednica predložila da ode na dve nedelje u udaljenu brvnaru da „dovrši” rukopis, Kosta se nije bunio. Nije želeo da objašnjava kako ima napisano jedva pola knjige. Čak je imalo smisla da bi mu promena okruženja možda pomogla da se usredsredi.

Zar to ne ide tako s piscima? Tiha brvnara usred šume, idilično okruženje koje pokreće stvaralaštvo. Ono što je Kosta razumeo, ali nije hteo da prizna, bilo je da njegova nemoć da piše dolazi iz mesta u njemu koje je ostalo slomljeno. U njemu jednostavno nije bilo ničega. Samo zjapeća praznina puna krivice, kajanja i tuge. Osećanja iz kojih nije mogao da iskopa reči da dopuni rukopis, čak ni onaj koji je kasnio sedam meseci.

Zatvorio je laptop i krenuo niz stepenice vođen mirisom koji je dopirao iz kuhinje. I to je bilo neočekivano, baš kao i sve ostalo kod

Ane Sandić, jer za Kostu hrana odavno više nije predstavljala uživanje. Jeo je zbog energije, zdravlja i da održi telo u pokretu. Nije primećivao ukuse niti žudnje i živio je na energetskim pločicama i visokoproteinskim obrocima koji su bili bljutavi i dosadni.

Ništa kod Ane nije bilo bljutavo i dosadno. Shvatio je to sa sili-
nom iznenadnog udarca u stomak onog trenutka kada je zakoračio
u prostoriju. Čim je ušao, okrenula se od šporeta, a njena pojava
– tako neobjašnjivo živa, stvarna i u potpunoj suprotnosti s onim
što je mesecima nosio u sebi – na tren mu je izbila vazduh iz pluća,
nateravši ga da se ukopa u mestu.

„Kako ide pisanje?” Upitala ga je s osmehom, kao da su prijatelji.
Na sebi je imala majicu dugih rukava koja je naglašavala obline grudi
i struk, uz crne helanke, koje su joj prijanjale uz kukove. Ana je bila
vitka, s prirodnom gracioznošću plesačice – žene koja je svesna svog
tela i onoga što ono može. Kosa joj je i dalje bila pokupljena, ali su
pramenovi koji su se izvukli oko lica bili kovrdžaviji nego ranije.

„Čuo sam decu napolju”, rekao je Kosta i gledao kako joj osmeh
bledi. Eto, to je sada bio on, čovek koji iz prostorije može da isisa
toplinu brže od ledenog vetra. Nije to uradio namerno, ili je ba-
rem tako hteo da veruje, ali mu je prešlo u mračnu naviku da gasi
svaku iskru vedrine koja bi mu se približila. Njen srdačni izraz lica
srušio se u deliću sekunde, zamenjen je tihim oprezom, a on je u
grudima osetio onaj poznati, gorki ubod samooptuživanja. Postao
je majstor da uništi trenutak, podižući nevidljivi zid od leda čim bi
osetio da neko pokušava da premosti provaliju koja ga je delila od
ostatka sveta.

„Bile smo s druge strane malog vajata i devojčice nisu bile gla-
sne”, odgovorila je dok je vadila tanjir iz ormarića.

„Ipak sam ih čuo.”

Pogledala ga je preko ramena. „Jeste li prislonili uvo na prozor?”

Otvorio je usta, pa ih opet zatvorio. Ne uvo, ali je jagodice pr-
stiju držao na staklu dok se nije opekao od hladnoće. Buka je bila

slaba, dopirala mu je tek kad bi napregnuo sluh. „Zašto su uopšte bile napolju? Ovde gore je ledeno.”

„Maša je htela da se igra na snegu.” Ana je izvadila pleh iz rerne i spustila ga na šporet. „Iz Beograda su, pa im je sav ovaj sneg nov.”

„Dobro došle u klub”, promrmljao je, a onda se trgao kad je dohvatila vrelu ručku pleha obavijenu folijom i procedila psovku kroz zube.

Stresla je prste, pa drugom rukom posegnula za hvataljkom.

Prišao joj je bliže. „Treba da držite prste pod hladnom vodom.”

„Dobro sam”, rekla je, ali je zagrizla donju usnu. „Sedite, i večera će za...”

Pustio je vodu čim je stao kraj nje. Pre nego što je stigao da razmisli šta radi, Kosta ju je uhvatio za ručni zglob i povukao tih nekoliko koraka do sudopere. Kao da nikako nije uspevao da prestane da dodiruje ovu ženu. Zavrnuo joj je rukav i stavio šaku pod mlaz hladne vode. „Ako je opekotina dovoljno jaka, izbiće plik na jagodici.”

„Pobegla mi je misao. Sve je u redu”, rekla je tiho, ne pokušavajući da se otrgne.

Bila je mekana uz njega, a toplina njenog tela istovremeno ga je mamila i nervirala pod oklopom kojim se obavio. Mirisala je na lavandu, čist i umirujući miris koji se probijao kroz oštrinu zime i tople arome pečene hrane iz rerne. Kosta je na trenutak, potpuno protiv svoje volje, mogao živo da je zamisli kako stoji usred nepreglednog polja lavande, okupana mekim letnjim suncem. Njena vatreno riđa kosa rasipala bi se po vetru, služeći kao savršen, živi kontrast toj nepreglednoj, prigušenoj ljubičastoj boji biljaka oko nje. Bila je to slika prepuna života, boja i topline. Zatresao je glavom, svestan koliko su to bila glupava, besmislena maštanja za čoveka poput njega – čoveka koji se dobrovoljno ukopao u surovu, bezbojnu stvarnost, okružen isključivo ledom, tišinom i sopstvenim duhovima.

„Bolje sprečiti nego lečiti.”

Nije želeo da se pita zašto joj i dalje drži zglob niti zašto se ona ne pomera. Neće joj izaći plik – opekotina od folije bila je površinska. A to je značilo... Podigao je pogled i sreo njen, blag i pun razumevanja, pa se cimnuo unazad kao da se i on opekao.

„Šta znate o meni”, upitao je kroz stisnute zube.

Sačekala je trenutak pre odgovora, zatvorila česmu i obrisala šaku pre nego što ga je ponovo pogledala. „Samo ono što sam pročitala na internetu.”

Stežući ivicu granitne radne ploče, naterao se da pita: „I šta tamo piše?” Namerno nije čitao ništa iz štampe i s društvenih mreža posle nesreće.

„Vaša žena i sin bili su s Vama tokom promotivne turneje za poslednju knjigu pre tri godine. Dogodila se saobraćajna nesreća na putu ka jednom događaju – drugi vozač je prešao u suprotnu traku i udario vas direktno. Oboje su poginuli.”

„Svi smo morali da poginemo u toj olupini”, prošaputao je.

„Ispali ste iz auta. To Vam je spaslo život.”

Nije se raspravljala s njim, i to je cenio. Jedan od razloga što je posle nesreće sasekao toliko ljudi iz života bio je taj što više nije mogao da sluša teorije o tome zašto je baš on ostao živ, a Marija i Ivan poginuli. Da je to sudbina, neki viši plan, neka kosmička promišljenost do koje on još nije stigao.

Kosta je znao da su to budalaštine. Da je u toj tragediji bilo ikakvog smisla, onda bi on stradao, a njegova lepa žena i nevini sin bi preživeli. Sve drugo bilo je, po njemu, svetogrđe.

„Nažalost, jeste”, složio se, želeći da je šokira. Satima je želeo i molio za sopstvenu smrt u mesecima posle nesreće. Ceo razlog njegovog života bio mu je otet, a nije bio dovoljno jak da spase ni ženu ni sina. Valjao se u tuzi dok ga nije sasvim progutala. Bol je postao deo njega – kao dodatni ud ili vitalni organ – i odbijao je sve i svakog ko ga nije hranio još većom snagom.

Na kraju je žalost zapretila da ga uništi, pa ju je Kosta jednostavno ugasio; volja za životom postala je jača od želje za smrću. Ali, da bi odstranio bol iz sebe, morao je da odseče i druge delove – srce, veze s bilo kim na ovom svetu koga bi mogao da izneveri sopstvenom slabošću. Možda čak i kreativnost. Sposobnost da plete priče bila je toliko deo njega da ju je uzimao zdravo za gotovo. Ali sada je nestala i nije imao pojma kako da je povрати.

Anin slučajni dodir ga je prenuo iz misli. Spustila je tanjir s hranom na sto, na jedino postavljeno mesto, pa se sagnula da upali sveću na sredini stola.

„To nije potrebno”, rekao je promuklo.

„Palim sveće svim gostima.” Ispravila se. „Želite li vino uz večeru?”

„Vodu. Ali ne morate da me služite.”

„Zapravo, moram”, rekla je s nakrivljenim poluosmehom. „To mi je posao. I dobra sam u tome.”

„Hajde onda da pređemo na ti. Zašto mi ne postavljaš pitanja o nesreći?”

Posmatrala ga je na trenutak, a obrazima joj se razlilo blago rumenilo. „Želiš li da pričaš o tome?”

Odmahnuo je glavom.

„Eto, zato”, rekla je jednostavno i vratila se u kuhinju da natoči čašu vode.

To što nije navaljivala budilo je u Kosti poriv da joj kaže više. Čim bi ljudi počeli da ga ispituju – bilo urednica, terapeut kog mu je angažovao izdavač, neka od sestara ili majka – Kosta bi se zatvorio.

A ipak je potreba da baš Ani ispriča pojedinosti te noćne more koja mu je obeležila poslednje godine bila gotovo nepodnošljiva u svojoj silini. Grudi su mu se stegnule, što je bio bolan podsetnik zašto ćuti. Pričati o Mariji i Ivanu značilo je ponovo pustiti bol i tugu u život. Kosta to nije mogao ako želi da nastavi s normalnim životom.

„Idem da proverim devoјčice”, rekla mu je kad je spustila vodu na sto. „Vraću se za nekoliko minuta...”

„A šta ako hoću da ostaneš dok jedem?”

Zastala je i srela mu pogled tim krupnim, toplim očima boje čokolade. Bilo je u njima nečega što nije razumeo, ničeg od sažaljenja ili opreza koje je očekivao. Gotovo da je ličilo na želju, što nije mogao ni da pojmi. Nije imao šta da ponudi ženi poput Ane, nekome ko je toliko pun svetlosti i mira. Tama u njemu bi je ugasila, utišala njen sjaj dok od njega ne ostane ništa. Tako tama radi, shvatio je, i malo je toga mogao da učini da je zaustavi.

„Onda ću ostati”, rekla je.

Na usni mu se izvila podrugljivost. „Zato što ti je to posao?”

Nije trepnula niti skrenula pogled. „Zato što si me zamolio.”

Munjevito brz nalet osećanja prostrujao je kroz njega i naterao ga da ustukne kad je sve u njemu htelo da joj priđe još bliže. Nepoznatost tog poriva bila je dovoljna da zgrabi escajg i salvetu, pobaca ih na tanjir, pa ih podigne zajedno s čašom. „Ješću u sobi. Moram da radim na važnoj sceni za knjigu.”

„Tanjir možeš da ostaviš ispred vrata spavaće sobe”, rekla je onim istim blagim glasom. Šta je uopšte moglo da izbací iz takta ženu poput Ane? „Opraću ih kad se vratim.”

„Dobro”, odbrusio je, grubo presekavši trenutak koji je pretio da ga slomi. Namerno joj je uskratio i najmanju reč zahvalnosti za trud koji je uložila u jelo iako je topla aroma koja se dizala s tanjira mirisala lepše od svega što je okusio mesecima unazad. Okrenuo joj je leđa i zaputio se ka hodniku. Usiljena grubost mu je poslužila kao još jedan oklop iza kog se hitro povukao, poznat i siguran zaklon u koji je uvek bežao, očajnički se štiteći od onoga što je Ana samim svojim prisustvom i beskrajnim strpljenjem iznova budila u njemu.

Konjić
za
Božić

Poglavlje 1

Ljubičevo, Srbija, decembar 1996.

Sedmogodišnja Maša Jovanović pripila se uz sneg, trudeći se da umanjí svoju figuru koliko god je moguće. Izvirivala je preko smrznute površine i srce joj je snažno udaralo dok je osmatrala da li negde u polju neki dečak vreba iz zasede.

Ledeni vetar joj je grickao obraze, ali ona je ostala nepomična. Ovaj deo puta do kuće bio je najopasniji. Ako je uhvate na otvorenom – daleko od školskog dvorišta – gađaće je grudvama. Druga dvojica dečaka nisu dobro gađala, ali Jovan, visoki dečak u crnoj jakni, imao je odličan nišan.

Poželela je da i Ruža živi na ovoj strani ergele. Bilo bi zabavnije vraćati se kući s drugaricom. I bezbednije. Dečaci su uvek zadirkivali decu koja su išla sama. Ruža je govorila da bi Maša trebalo da kaže učiteljici, ali kada je to pokušala, učiteljica Rada je samo frknula i rekla da Deda Mraz ne voli tužibabe.

Maša je mislila da Deda Mraz onda ne bi trebalo da voli ni zločestu decu, ali za svaki slučaj, ako je učiteljica Rada u pravu, odlučila je da je najbolje da se ne žali. Božić je bio udaljen nepunih mesec dana i nije želela da razočara Dedu Mraza.

Sneg joj je hladio stomak, hladnoća se probijala kroz iznošen skafander, a ona se promeškolljila na stranu, pokušavajući da proviri iza zardalog kontejnera. Nešto se pomerilo. Zaledila se u mestu,

zaustavivši čak i disanje kako je nestašni dečaci ne bi otkrili po izdajničkim belim isparenjima.

Ali to je bio samo stari Milutin, koji je preturao po smeću. Tokom letnjeg perioda je vremešni čovek gurao kolica iz trgovine prepuna raznovrsnih predmeta. Ali u zimsko doba se probijao kroz sneg, vukući crnu vreću za otpatke. Maša je mislila da Milutin zapravo i ne voli zimu.

Pogledala je iza njega, još uvek oprezna zbog dečaka. Postojala su dva zvona za kraj časa, a razredi od prvog do trećeg puštani su pre četvrtog razreda. Međutim, dečaci su imali duge korake i često su je sustizali, posebno ako bi zastala da se igra s Ružom. Bilo je lako zaboraviti da treba ići pravo kući. A najzabavnije je bilo praviti Sneška Belića u Ružinom dvorištu, ukrašavajući ga šargarepom koju bi pozajmili iz Ružine kuhinje i starim šalom koji je Ružina baka isplela pre mnogo godina. Ponekad bi mu stavile i lonac na glavu i smejale se jer izgleda poput nekog čudnog viteza iz bajke.

Nažalost, ovakav sneg bio je dobar i za pravljenje grudvi.

Čula je dečake pre nego što ih je videla. Bila je to uobičajena grupa, njih trojica: Beli, kome je uvek curio nos, Petar, koji nije bio tako loš kad nije u društvu druge dvojice, i Jovan, visoki dečak. Jovan je bio najzlobniji. Kada bi je pogledao svojim sitnim očima, stomakom bi joj ovladao neki čudan osećaj.

Pribila se snažnije uz snežni pokrivač, nastojeći da se učini neprimetnom. Učiteljica Rada im je jednom prepričala priču o čoveku u ratu koji je ostao toliko nepomičan da ga opaki vojnici nikada nisu primetili. Maša se potajno nadala da je ni dečaci neće opaziti. Trenutno su galamili i koškali se, približavajući se sve više starom Milutinu.

Milutin nije imao pravi dom i spavao je u jednoj od napuštenih štala na kraju ergele. Neka deca su ga se plašila, ali ne i ona. Ili bar ne mnogo. Majka joj je rekla da je ružno ismevati siromašne ljude i da svako u životu muči svoju muku zbog nečega. A onda bi joj oči

Izdahnula je teškim uzdahom, a zatim se promeškoljila u udobniji položaj. Pahuljice su padale sve brže, golicajući joj lice. Htela je da ih obriše, ali znala je da je važnije da ne bude primećena.

Podigla je glavu oprezno i virila preko brda. Dečaci nisu gledali u njenom pravcu. Bar ne još. Jovan je jahao Belog i trljao mu lice o sneg. Maša je mrzela to. Jovan joj je jednom gurnuo grudvu leda u lice i to ju je toliko bolelo da je skoro zaplakala. Nadala se da neće povrediti Belog, ali bilo joj je drago što ona nije ta koja leži u snegu.

Maša je odahnula s olakšanjem. Ustala je, otresla sneg sa sebe, a zatim se spustila niz padinu. Obližnji parking je pripadao ergeli. Ali nije se mnogo koristio, posebno zimi, kada nije bilo turista, pa je uglavnom bio mesto za bacanje smeća. Ponekad su se deca tu igrala. Ipak, starom Milutinu tu nije bilo mesto, nije bilo za odrasle.

Vukla se pored Milutina, koji se sada propinjao na prste i preturao po kontejneru. Jakna mu je bila pocepana, a vrhovi ušiju crveni kao cvekla.

Navukla je kapu niže, s olakšanjem što joj uši ne štrče kao njegove. Ali ipak joj je bilo hladno, ledeni vazduh prodirao je kroz svaki otvor na odeći. Sneg se slivao unutar jakne, hladeći joj potiljak i izazivajući neprijatne žmarce duž kičme. Srećom, bio je petak. Majka je pravila toplu čokoladu petkom, gustu i mirisnu, s komadićima čokolade koji su se topili na dnu šolje, i ništa je nije bolje grejalo od toga.

Mahnula je Milutinu, ali nije zastala da razgovara i požurila je u ostatku puta do kuće. Majka je uvek bila srećnija petkom jer nije morala da radi vikendom i to je bilo njihovo posebno zajedničko vreme.

Vrata su se otvorila pre nego što je Maša mogla da podigne otirač i potraži ključ.

„Zašto kasniš”, pitala je majka mršteći se. „Živkovićeve devojčice su kod kuće već sat vremena.”

Maša je skinula čizme, ne govoreći ništa. Glavni razlog zbog kog je kasnila bile su siledžije, ali svi su rekli da Deda Mraz ne voli tužibabe. A on sve čuje i posmatra. Čak i dok deca spavaju, ali to nije zabrinjavajuće. Maša je bila vrlo dobra dok spava.

„Pogodi šta se desilo”, rekla je brzo. „Novi dečak u školi je povukao Ružu za kosu. Učiteljica Rada je bila ljuta i rekla je da bi, ako ne ume da se ponaša, trebalo da se vrati odakle je došao.”

„Jadni dečak”, rekla je majka. „Teško je preseliti se u novu školu, nova sredina. A kako je tebi bilo? Da li ti se sviđa škola?”

Maša je klimnula glavom. Jedva da se sećala svoje stare kuće, osim što je bila mnogo veća.

„To je dobro.” Majka joj je otresla sneg s jakne i okačila je pored grejalice. „Topla čokolada je u kuhinji, kupila sam šećer da pravimo kolačiće.”

„Znaš”, rekla je Maša. „Dovoljno lepo za Deda Mraza.”

Majka se nasmešila i vezala čvor na Mašinoj kecelji. „Zato si prošle nedelje očistila svoju sobu? I zbog toga nisi tražila da ostaješ budna do kasno?”

Maša je stisnula usne i posegnula preko stola za činijom. Bila je dobra i na druge načine, i razočaravajuće je što njena majka nije primetila da sada pere zube bez podsećanja.

„Još uvek želiš vijaču za Božić, zar ne?” Majka je zastala, spuštajući glavu kako bi videla Mašino lice. „Jesi li sigurna da to želiš? Ne neku drugu igračku, možda lutku?”

Maša je nabrala nos. „Ne volim lutke”, promrmrljala je. Ponekad bi njena majka zaboravila najvažnije stvari jer je uvek puno brinula o svom poslu. Osim toga, Mašina majka je bila najlepša i najljubaznija žena u gradu, možda čak i na celom svetu. Ali nije imalo smisla od nje tražiti konjica.

„Ne možemo to sebi priuštiti”, rekla je prošlog leta. A glas joj je postao tako oštar da Maša nikad više nije pitala.

Ali Deda Mraz je drugačiji. Donosio je dečacima i devojčicama razne stvari, baš one koje su priželjkivali u svojim snovima. Ruža je rekla da je važno poslati pismo, a ne da ga ostaviš kraj jelke. Na taj način će se setiti svega i neće pomešati poklone kad bude leteo iznad njihovih krovova u svojim velikim crvenim sankama. Činilo se da to deluje ispravno jer niko nije dobijao više poklona od Ruže. Svake godine bi se probudila okružena gomilom šareno umotanih kutija, dok su ostala deca dobijala tek po jednu ili dve.

Ove godine cela Mašina škola poslala je svoja pisma. Sada je Maša imala skoro osam godina i mogla je da ispiše mnogo reči – učiteljica Rada je rekla da je jedna od najboljih u razredu. Rukovanje olovkom joj je bilo gotovo savršeno, a slova su bila uredna i čitka. I Maša će ostaviti mleko i kolačiće pod jelkom, kao što je Ruža uvek radila.

„Šta misliš, koji su Deda Mrazovi omiljeni kolačići”, upitala je.

„Ovi”, rekla je majka razbarušivši joj kosu. „I voli ih isečene u obliku jelke.”

majčinom licu sada, osmeh koji dopire sve do očiju i pretvara ih u dva svetluca jezerca.

„Možda ćemo dobiti neke kocke šećera ako budeš posebno dobra”, rekla je Mašina majka. „I ne vraćaj prst ponovo u činiju.”

Maša je povukla ruku. Majka je primećivala stvari bolje od učiteljice Rade. Možda čak podjednako dobro kao Deda Mraz.

Uzela je drvenu kašiku, nestrpljivo čekajući da majka izmeri brašno. „Ružina majka je napravila medenjake za sutrašnji vašar. Biće velika konjska trka, ona gde konji vuku sanke.”

„Čeže”, rekla je majka tako tiho da je Maša jedva čula.

Maša je gurnula kašiku u činiju i pokušala da meša, ali se prevrnula i brašno se prosulo po radnoj površini. Zaledila se u očaju. Majka nije volela da baca hranu, a verovatno se ni Deda Mrazu to ne bi mnogo sviđalo.

Ipak, majka je nije prekorila. Imala je odsutan pogled u očima i Maša je znala da sada razmišlja o nečem drugom. Jedva se sećala svog oca, ali bilo je jasno da ga se njena majka još uvek sećala.

„Možemo li sutra ići na vašar”, upitala je, boreći se da pokupi prosuto brašno velikom kašikom. „Svi idu, a Ruža je rekla da je prošle godine bilo dozvoljeno da deca pomiluju konja.”

„U redu...”

„I besplatno je”, nastavila je Maša. „Na božićnom vašaru gospodin Ljubić plaća za sve.” Njena kašika se nagnula u vazduhu. „Možemo da idemo?” Trepnula je zapanjeno.

Majka nikada nije bila na vašaru. Prošle godine Maša je bila jedina devojčica u razredu, možda i u celoj školi, koja nije otišla. Ruža je rekla da je bilo besplatnih šarenih bombona i muzike. Maši nije smetalo što je propustila muziku, ali je obožavala bombone. I konje. Posle kolačića, konji su bili najbolja stvar na svetu.

„Da”, rekla je majka, okrećući se prema sudoperi. „Možda bi za Božić mogla da mi nacrtas sliku trkačkog konja. To bih volela. Možemo da je okačimo na frižider s tvojim drugim slikama.”

Konjić za Božić

Maša je srećno klimnula glavom i počela da pevuši. Sigurno bi nacrtała majci još jednu sliku konja. Ali to zapravo nije bilo potrebno. Zato što će im ove godine Deda Mraz doneti pravog, živog konja.